

BADANIE EWALUACYJNE W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. JANA PAWŁA II W TŁUSZCZU

Przedmiot badania:

- 1) Stan bezpieczeństwa na terenie szkoły
- 2) Rozpoznanie zagrożeń dotyczących przebywania w szkole i na jej terenie

Badanie przygotował zespół w składzie:

Grzegorz Boguszewski
Małgorzata Dmochowska
Katarzyna Piechotka
Katarzyna Winnicka
Justyna Wytrykowska

PRZEDMIOT BADANIA EWALUACYJNEGO:

- 1) Stan bezpieczeństwa na terenie szkoły
- 2) Rozpoznanie zagrożeń dotyczących przebywania w szkole i na jej terenie

PYTANIA KLUCZOWE

1. Czy uczniowie czują się w szkole bezpiecznie ?
 - Jaka jest skala poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów?
2. Jakich zachowań dotyczą (np. agresji słownej, cielesnej) identyfikowane przez uczniów zagrożenia ?
 - Czy uczniowie wiedzą jakich zachowań się od nich oczekuje? Jeżeli tak, to w jaki sposób jest to im komunikowane ?
 - Czy w szkole diagnozuje się zachowania uczniów mogące stanowić zagrożenie?
 - Czy podejmuje się działania wychowawcze mające na celu eliminację zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań? Jeżeli tak, to jakie są to działania? Jeżeli nie, to dlaczego?
 - Czy podejmowane działania wychowawcze wpływają na zmniejszenie czy nawet wyeliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?
 - Jakie miejsca są postrzegane za niebezpieczne w szkole?

KRYTERIA EWALUACJI

- Ocena skuteczności zapewnienia dzieciom poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły
- Skuteczność działań wychowawczych w eliminowaniu zagrożeń oraz wzmacnianiu pozytywnych zachowań

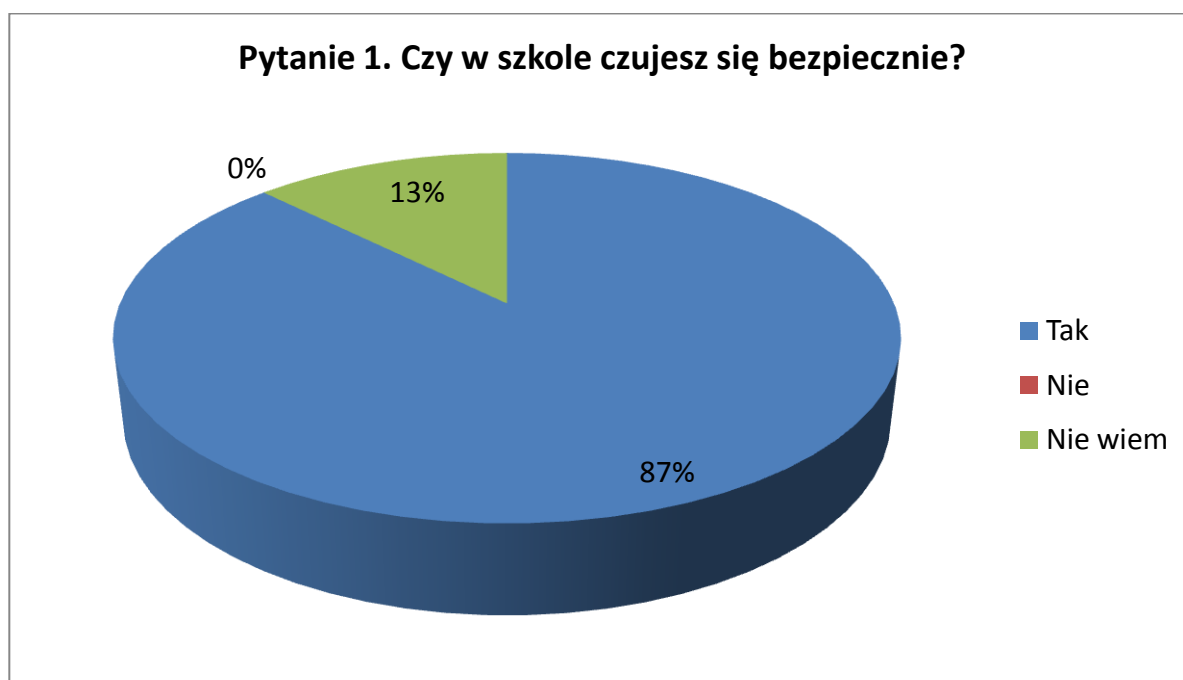
METODY BADAWCZE

1. ankieta dla rodziców
2. ankieta dla uczniów
3. rozmowy z wychowawcami
4. analiza dokumentów

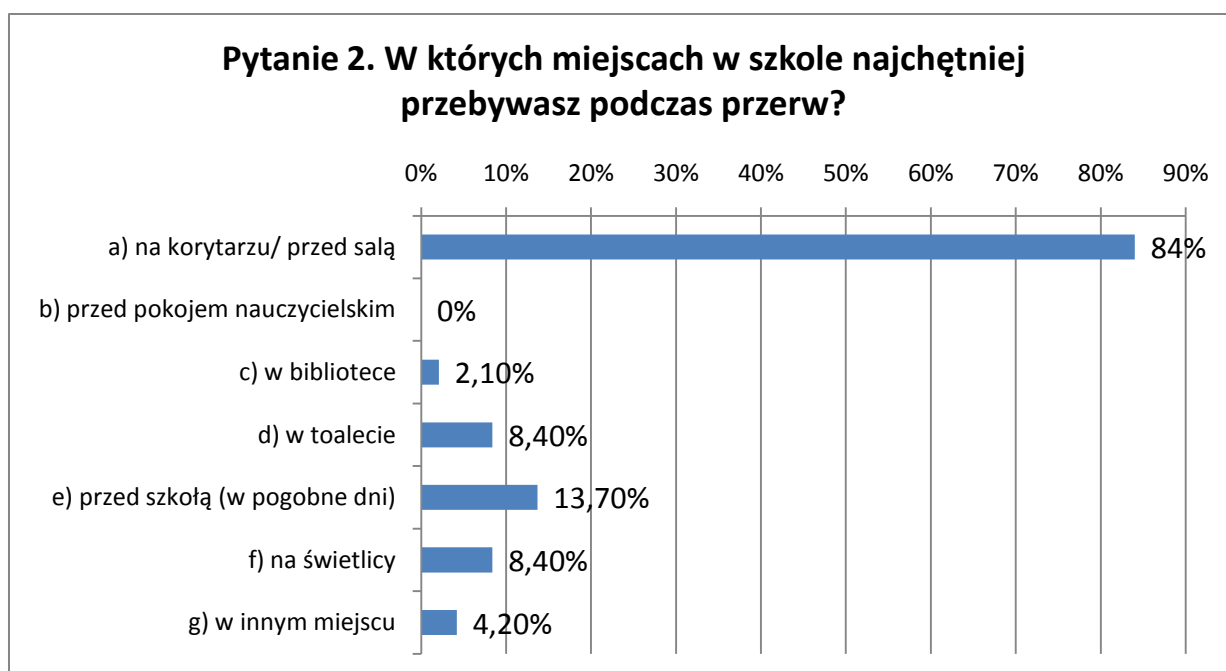
PRÓBA BADAWCZA

1. 95 uczniów klas III-V,
2. 94 rodziców uczniów klas III-V
3. Rozmowy z 12 wychowawcami klas III -V

Wyniki i analiza ankiety skierowanej do uczniów

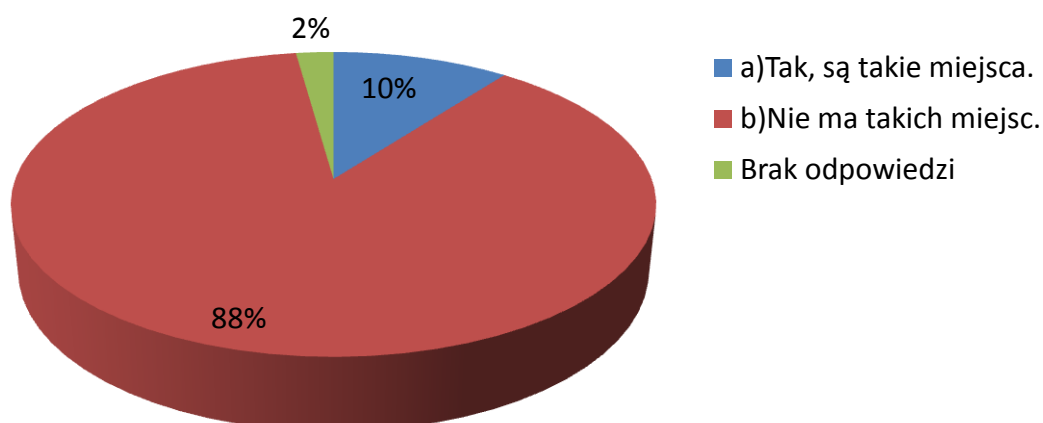

Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, co potwierdza 87,4% odpowiadających. Jedynie 12,6% ankietowanych uczniów zaznaczyła odpowiedź „nie wiem”. Należy podkreślić, że w żadnej z 95 ankiet uczniów nie padła odpowiedź „nie”.

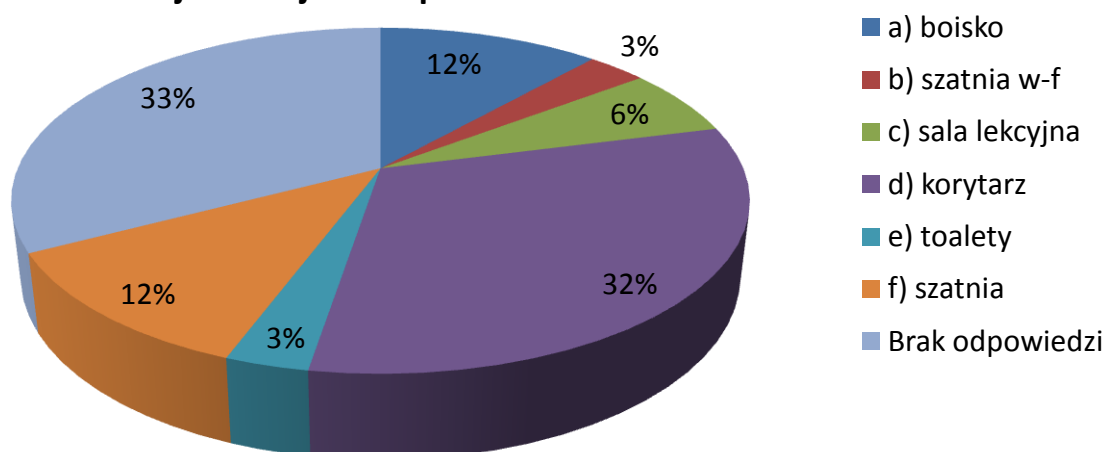
Ankietowani najchętniej przerwy spędzają na korytarzu przed salą lekcyjną (84,2%), w pogodne dni przed szkołą (13,7%), oraz w toalecie i na świetlicy (po 8,4%). Żaden z uczniów jako preferowanego miejsca pobytu nie zaznaczył odpowiedzi „przed pokojem nauczycielskim”.

Pytanie 3. Czy są miejsca w szkole, których raczej unikasz?

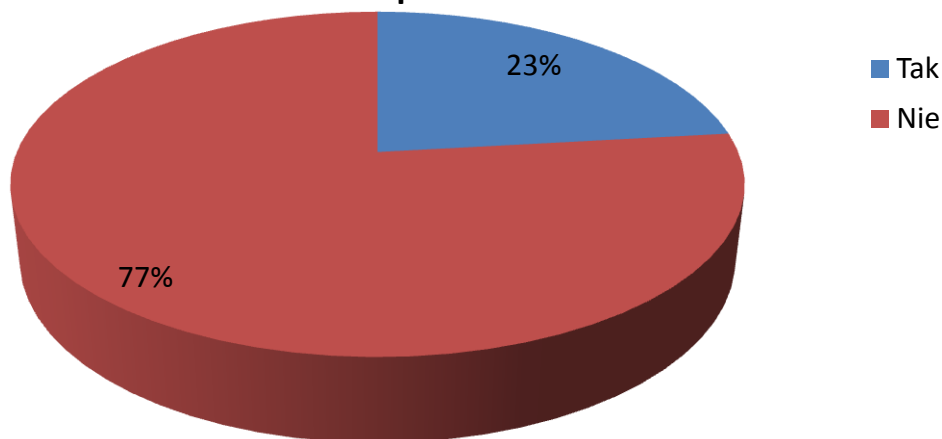
Ankietowani na pytanie czy są miejsca w szkole, których unikasz w zdecydowanej większości odpowiedzieli, że nie ma (87,8%) , a tylko 10 uczniów udzieliło odpowiedzi twierdzącej. Jako własne przykłady unikanych miejsc wskazali: „*hol koło automatu*”, „*szatnię*”, „*świetlicę*”, „*toaletę*”, „*korytarz na hali*”, „*III piętro*”, „*bibliotekę*” oraz „*podwórko*”. 3 ankietowanych udzieliło twierdzącej odpowiedzi bez wskazanie takiego miejsca zaś 2 ankietowanych nie udzieliło w ogóle odpowiedzi.

Pytanie 4. Które z wymienionych miejsc uważasz za najbardziej niebezpieczne?

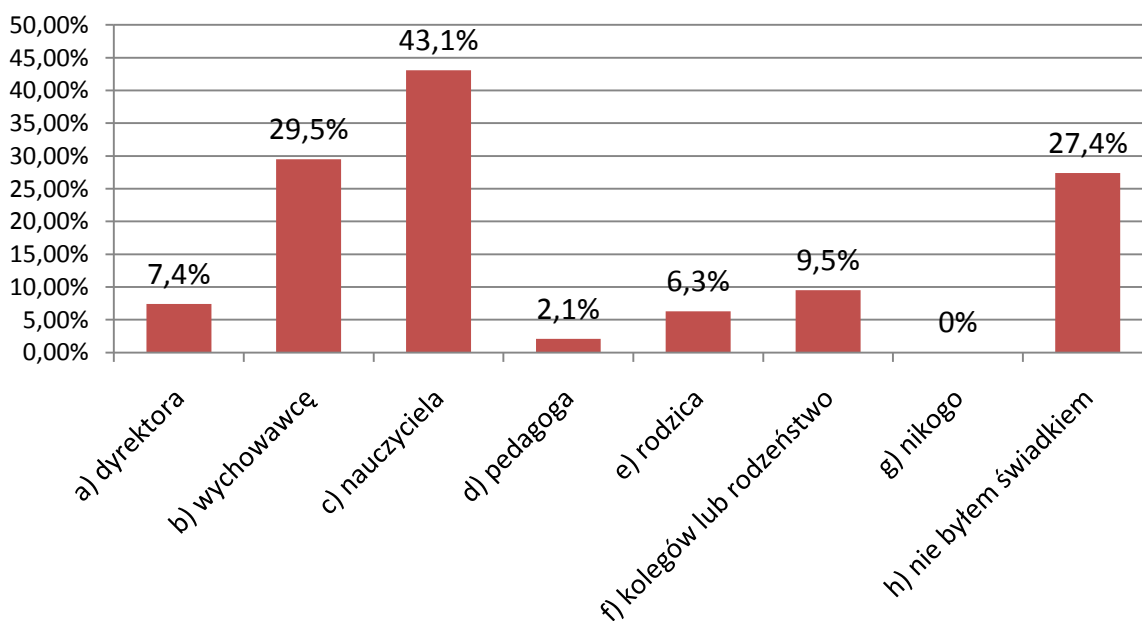
Uczniowie jako miejsca najbardziej niebezpieczne w szkole wskazali korytarz (31,6%), szatnię i boisko (po 11,6%). Największy procentowy odsetek, aż 33% uczniów nie zaznaczyło żadnej z odpowiedzi, co może sugerować, że uczniowie nie uznają tych miejsc za niebezpieczne. Część z tych uczniów dopisywała z boku komentarze „nie ma takich miejsc”.

Pytanie 5. Czy na terenie szkoły występują sytuacje niebezpieczne?

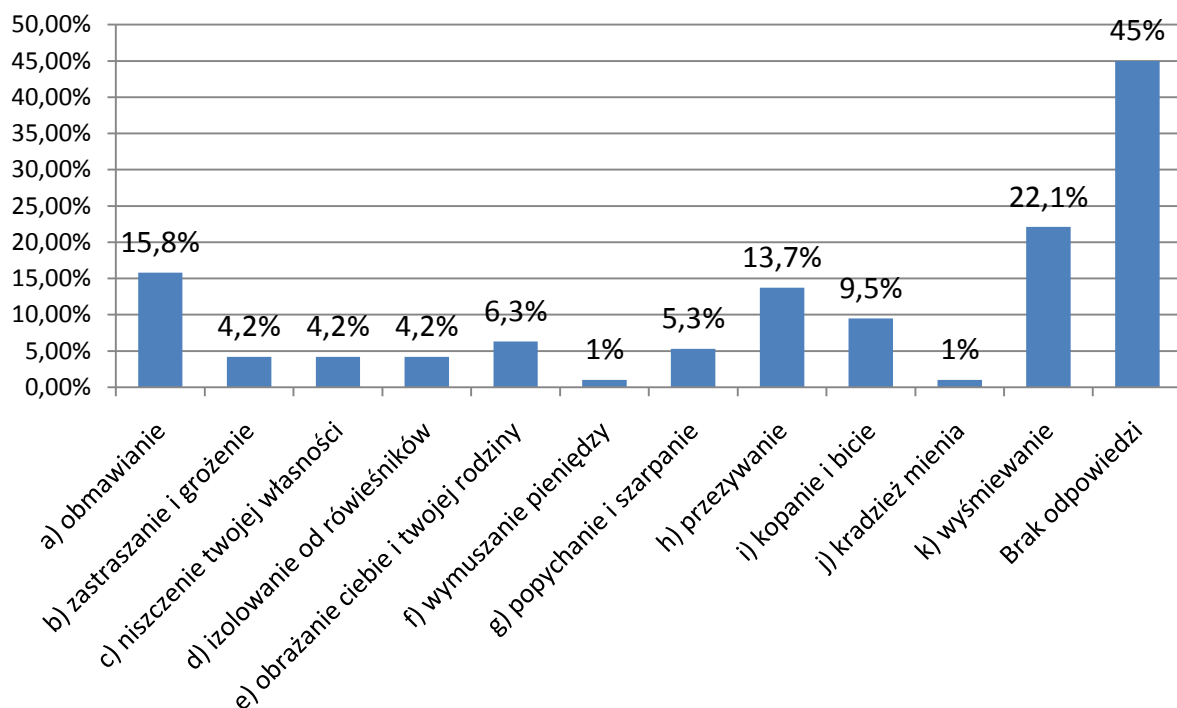
77% uczniów twierdzi, że na terenie szkoły nie występują niebezpieczne sytuacje, tylko 23% uczniów deklaruje, że było świadkiem lub ofiarą zdarzeń niebezpiecznych. Uczniowie proszeni o wymienienie takich sytuacji podali następujące przykłady: „popychanie”, „bieganie i zderzanie”, „przezywanie”, „dokuczanie”, „wyzywanie”, „prowokowanie”, „czasami bicie” oraz „drapanie”. Część uczniów nie podała jednak przykładu takiego zachowania.

Pytanie 6. Jeśli byłeś świadkiem powyższych zdarzeń, to poinformowałeś o tym:

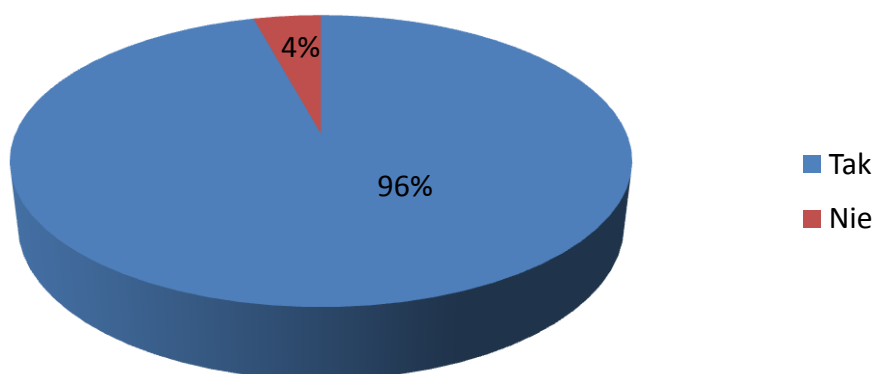
Na kwestię dotyczącą poinformowania o negatywnych incydentach, odpowiadający stwierdzili, że zawiadomiło nauczyciela 43,1%, wychowawcę 29,4%, a 27,4% stwierdziło, że nie było świadkiem żadnych takich wydarzeń. 2,1% informowało pedagoga, natomiast żaden z uczniów nie wskazał odpowiedzi „nikogo nie informowałem”.

Pytanie 7. Które z wymienionych sytuacji dotknęły bezpośrednio Ciebie w szkole?

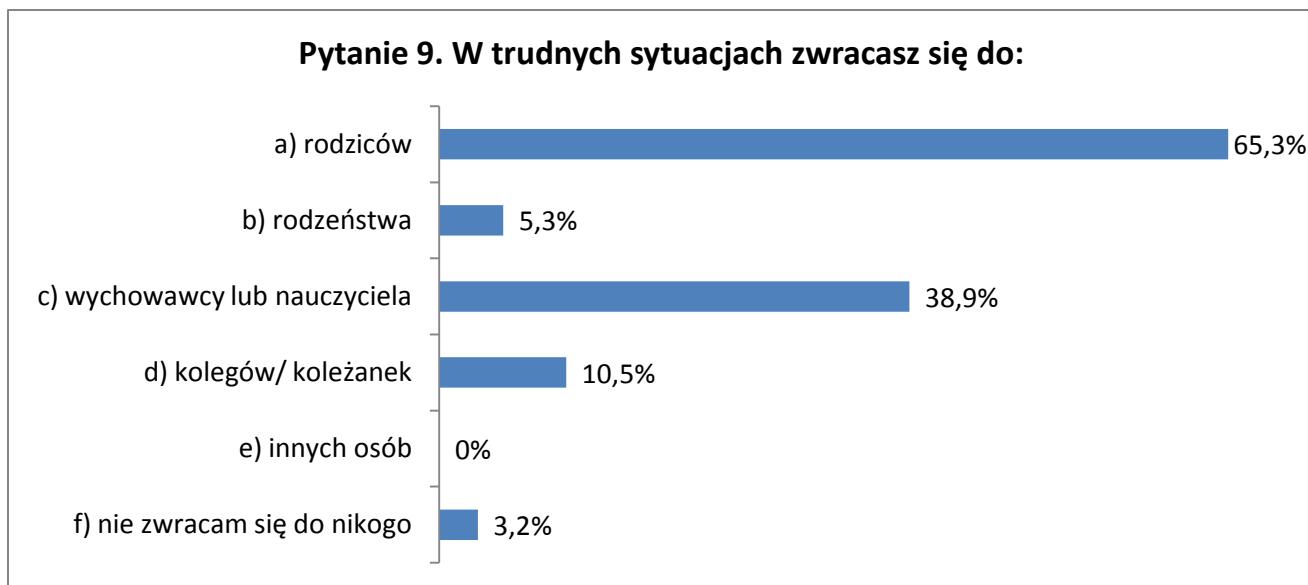

Na pytanie, o wymienienie sytuacji, które bezpośrednio dotknęły ucznia w szkole aż 45% nie zaznaczyło żadnej z odpowiedzi. Wśród sugerowanych sytuacji największy problem stanowi wyśmiewanie (22,1%) obmawianie (15,8%), przezywanie (13,7%), czyli przemoc słowna oraz obrażanie ucznia i jego rodziny (6,3%), 9,5% to kopanie i bicie, popychanie i szarpanie (5,3%), a zastraszanie i grożenie, niszczenie własności oraz izolowanie od rówieśników to 4,2%

Pytanie 8. Zasady właściwego zachowania się w szkole są dla mnie jasne?

Dla prawie wszystkich ankietowanych (95,7%) zasady właściwego zachowania się w szkole są jasne i zrozumiałe, tylko 4,3% uczniów (czyli 4 na 95 ankietowanych) nie zna zasad obowiązujących w placówce.

Ankietowani uczniowie w trudnych sytuacjach przede wszystkim zwracają się do rodziców (65%). Blisko 39% uczniów zwraca się do wychowawcy lub nauczyciela, 10.5% do kolegów, 5,3% do rodzeństwa. Jedyne 3,2% nie zwraca się ze swoim problemem do nikogo.

Podsumowanie

Wysoki poziom znajomości zasad jak i poczucia bezpieczeństwa w szkole świadczy o oddziaływaniach wychowawczych nauczycieli w zespołach uczniowskich i klasach, najczęściej poprzez omawianie na lekcjach różnych sytuacji, obserwowanie uczniów w szkole oraz podczas imprez szkolnych i klasowych. Nauczyciele i wychowawcy wyniki obserwacji wykorzystują w pracy wychowawczej do indywidualizacji działań wychowawczych, wzmacniania pozytywnych zachowań i cech osobowości uczniów, pracy nad trudnościami wychowawczymi, rozwiązywania problemów uczniów i ich rodziców, profilaktyki zagrożeń. W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań wychowawczych dwa razy do roku (w każdym semestrze) podczas spotkań zespołów wychowawczych omawiane są oceny z zachowania, frekwencja i przyczyny niepowodzeń uczniowskich.

Z analizy ankiet wynika, że część uczniów za niebezpieczne miejsca uznaje głównie korytarze i szatnie ale jednocześnie korytarz jest najbardziej preferowanym miejscem pobytu. Choć nad bezpieczeństwem uczniów podczas przerw w tych miejscach czuwają nauczyciele i pracownicy obsługi pełniąc dyżury to jednak dochodzi do przypadków biegania i popychania się. Pozostałe miejsca mają mniejsze wskazania. Uczniowie najczęściej wskazują, że w szkole nie ma niebezpiecznych miejsc oraz, że w szkole nie występują sytuacje niebezpieczne. Uczniowie wiedzą jak zachować się w takich sytuacjach a za sytuacje trudne uznają raczej przemoc słowną (przezywanie, obmawianie).

Wyniki i analiza ankiety skierowanej do rodziców

Pozytywne zdanie na temat bezpieczeństwa swoich dzieci w szkole ma 93 ankietowanych rodziców (99%).

Rodzice jako sytuacje wpływające na obniżenie poczucia bezpieczeństwa w szkole podali: wyśmiewanie (45,7%), zastraszanie i grożenie (38,3%), popychanie i szarpanie (35,1%), kopanie i bicie (29,8%), obmawianie (28,7%), przezywanie (27,6%), niszczenie własności ucznia (27,6%), wymuszanie pieniędzy (26,6%). Sześcioro rodziców oddało pustą ankietę. W ankiecie rodzice wskazują więc głównie przemoc słowną jako tą, którą najbardziej wpływa na obniżenie poczucia bezpieczeństwa dzieci.

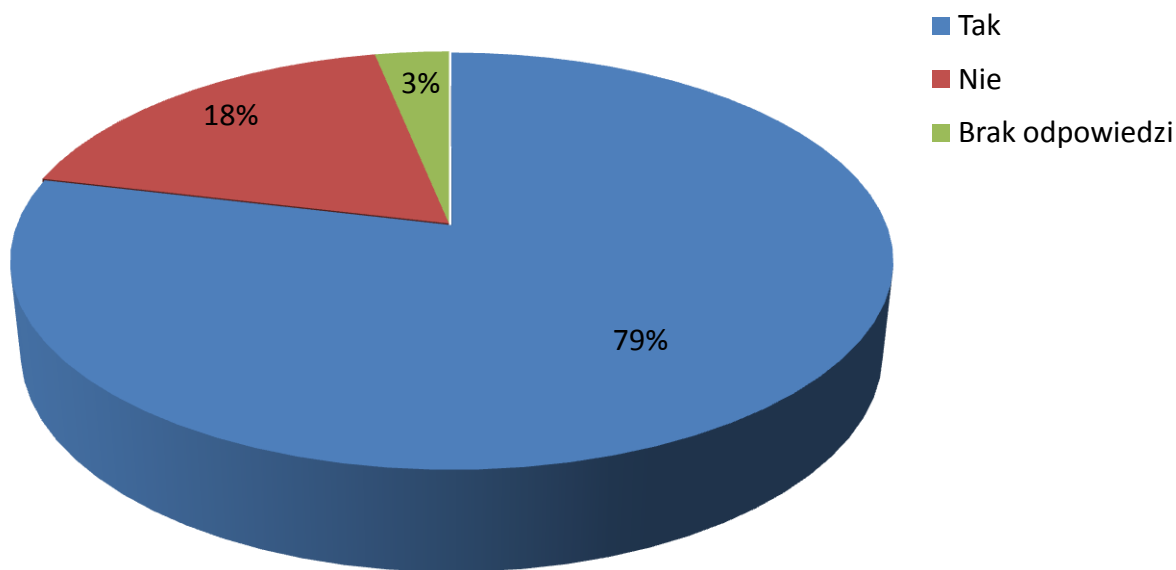

93,6 % ankietowanych rodziców wie jakich zasad zachowania powinno przestrzegać dziecko w szkole, 4,4% zna je częściowo, a w dwóch ankietach nie zaznaczono odpowiedzi.

Według ankietowanych rodziców uczniowie zostali zapoznani z zasadami bezpiecznego pobytu w szkole na godzinach wychowawczych (80,9%), w czasie rozmów z pedagogiem szkolnym 24,5% oraz podczas poszczególnych lekcji przedmiotowych (12,8%). 8,5% uczniów zasady bezpieczeństwa poznało podczas programów profilaktycznych oraz z lektury dokumentów szkolnych (status, program wychowawczy, profilaktyczny).

Pytanie 5. Czy Pani/ Pana zdaniem nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania dzieci?

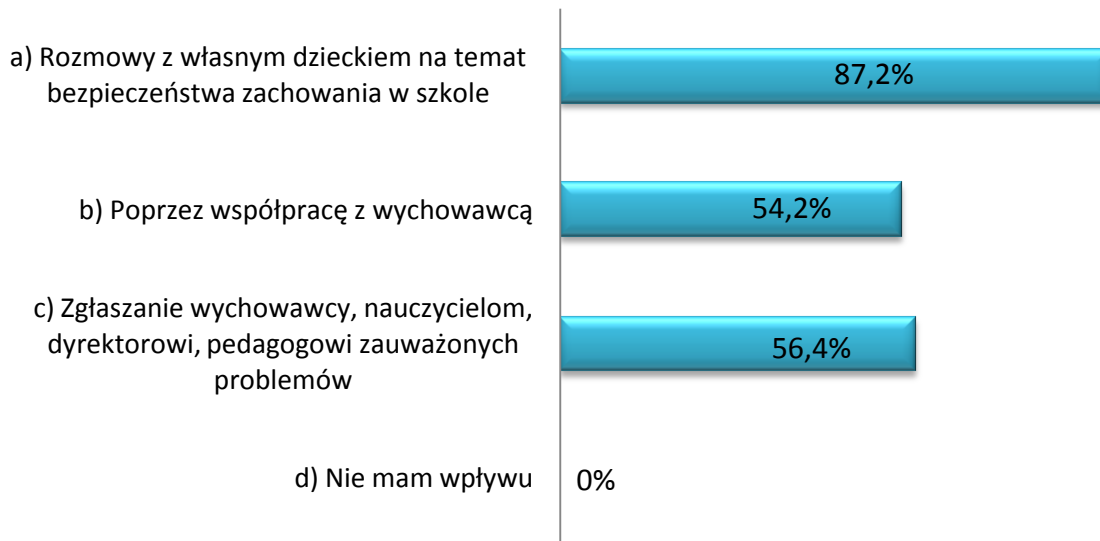

W opinii 78,7% rodziców nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów, nie uważa tak 18,1% ankietowanych. Najbardziej skutecznym sposobem reagowania nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów w szkole jest rozmowa z rodzicami, tak uważa 80,9% osób, następnie rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą, pedagogiem, dyrektorem 54,2%, upomnienie ustne 22,3%. Za najmniej skuteczne 19,1% rodziców uważa uwagę wpisaną do dziennika, obniżenie oceny z zachowania i wyznaczenie kary.

Pytanie 6. Jakie są najbardziej skuteczne sposoby reagowania nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów ?

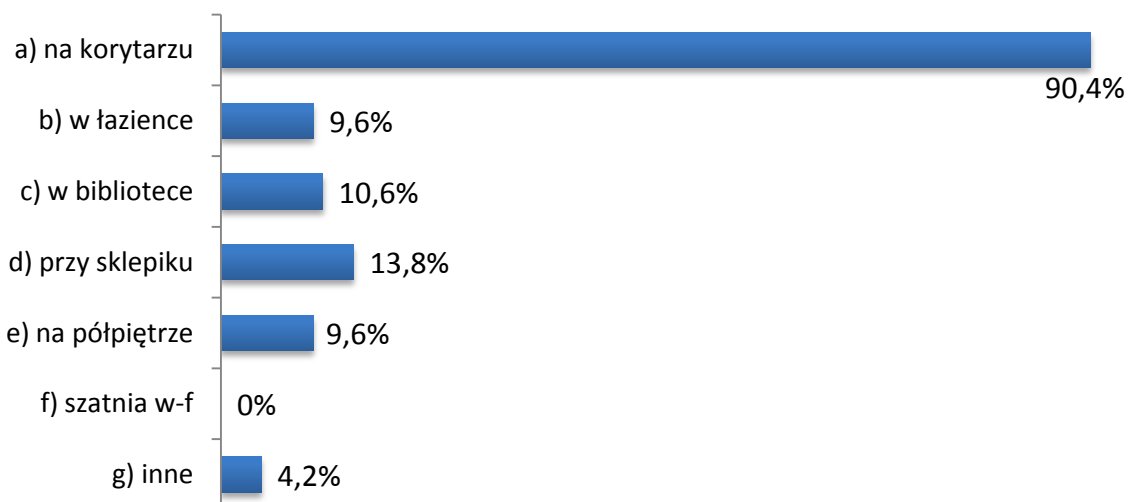

Pytanie 7. Jak Pani/ Pan może przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa w szkole?

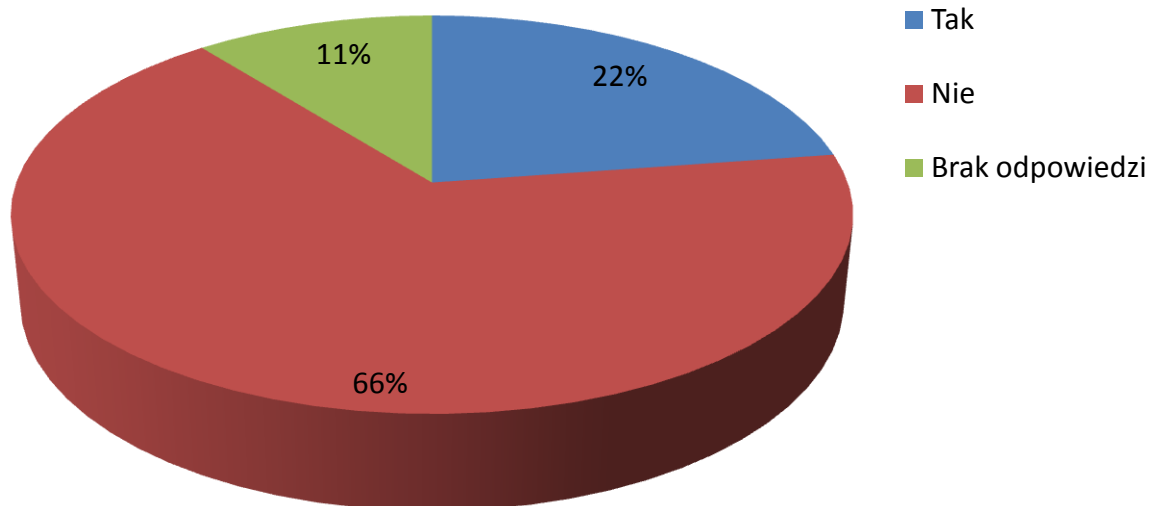
Na pytanie „*Jak Pani/Pan może przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa w szkole*” 87,2% rodziców wskazało rozmowy z własnym dzieckiem na temat bezpiecznego zachowania w szkole. Ponad połowa rodziców 56,4% zgłasza wychowawcy, nauczycielowi, dyrektorowi, pedagogowi zauważone problemy, a 54,2% deklaruje współpracę z wychowawcą.

Pytanie 8. W których miejscach w szkole najchętniej przebywa Pani/ Pana dziecko w czasie przerw?

Do miejsc w których uczniowie najchętniej przebywają w czasie przerw rodzice zaliczają korytarz - 90,4%, miejsce koło sklepiku - 13,8% , bibliotekę - 10,6% oraz łazienkę i półpiętro – po 9.6 %. 4 rodziców wybrało odpowiedź „inne miejsca” podając przykłady: „światlica”, „plac zabaw”, „przy automacie” oraz „wszędzie” .

Pytanie 9. Czy są miejsca w szkole, które Pani/ Pana dziecko uważa za niebezpieczne?

22% ankietowanych rodziców uważa, że w szkole istnieją miejsca niebezpieczne dla dziecka. Wśród wymienianych przez nich miejsc znalazły się: „szatnia”, „szatnia sportowa” i schody „teren wokół szkoły”. 66% rodziców uważa że takich miejsc nie ma. Blisko 11% nie udzieliło odpowiedzi lub nie ma na ten temat wiedzy.

Podsumowanie

Podsumowując wyniki ankiety można stwierdzić, że rodzice uważają szkołę za bezpieczne miejsce. 99% rodziców potwierdza, że ich dzieci czują się w szkole bezpiecznie a blisko 95% uważa, że zna zasady zachowania jakie w szkole powinno przestrzegać dziecko. Niemal 80% rodziców twierdzi, że nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów, innego zdania jest 18%. 81 % rodziców uważa, że to rozmowa nauczycieli z nimi samymi jest najbardziej skutecznym sposobem reagowania nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów. Świadczy o wysokim stopniu kontaktów rodziców z nauczycielami w sprawach bezpieczeństwa. 22 % rodziców uważa, że istnieją miejsca niebezpieczne.

Szkoła jest miejscem bezpiecznym ponieważ nauczyciele dyżurują podczas przerw, pilnowane jest wejście do szkoły, przeprowadzane są pogadanki na temat bezpieczeństwa w różnych sytuacjach. Rodzice wspólnie z kadrą pedagogiczną podejmują działania mające na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia na terenie placówki (pomoc w realizacji imprez klasowych i szkolnych, rozmowy na temat eliminowania negatywnych zachowań, wspólne rozwiązywanie problemów dotyczących niepokojących sytuacji wychowawczych).

Analiza dokumentów szkoły

Analiza dokumentacji placówki (dzienniki lekcyjne) ukazuje realizowanie przez nauczycieli i wychowawców zadań wynikających ze Statutu Szkoły, Szkolnego Programu Profilaktyki oraz Programu Wychowawczego. Zadania te podejmowane są podczas godzin do dyspozycji wychowawcy w klasach IV-VI (przykładowa tematyka: prawa i obowiązki ucznia, asertywność, kodeks koleżeński), pogadanek wynikających z aktualnych potrzeb i sytuacji (rozwiązywanie konfliktów, bezpieczne ferie i wakacje) oraz podczas edukacji wczesnoszkolnej (regulamin klasowy, zasady koleżeństwa, znaczenie przyjaźni w życiu człowieka, co powinno wiedzieć dziecko, aby bawić się bezpiecznie). Nauczyciele w działaniach wychowawczych uwzględniają inicjatywy płynące ze strony uczniów (mikołajki, szczęśliwy numer, tydzień ziemi). Zachowania uczniów są monitorowane zarówno podczas lekcji, przerw oraz zajęć pozalekcyjnych. Diagnoza zachowań i zagrożeń uczniów jest prowadzona poprzez rozmowę z nauczycielem i zespołem klasowym, bezpośrednią obserwację ucznia, współpracę z rodzicami, opinię PPP. Szkoła pracuje w oparciu o Statut, Szkolny Program Profilaktyki, Program Wychowawczy. W placówce podejmowane są działania i akcje wychowawcze oraz profilaktyczne, np. *Dziękuję, nie uzależniam się*, spotkania z policją. Nauczyciele właściwie reagują na niepożądane zachowania uczniów - przeprowadzając rozmowę dyscyplinującą i motywującą z uczniem (szybka interwencja), zawiadamiając rodzica oraz zgłaszając problem pedagogowi szkolnemu. Podejmowane przez szkołę działania wychowawcze mają na celu eliminowanie zagrożeń oraz kształtowanie właściwych postaw i zachowań społecznych uczniów. Działania te dają wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa w szkole, bo uczniowie wiedzą jakich zachowań się od nich oczekuje.

Wnioski

Wyniki ewaluacji wewnętrznej wskazują, że szkoła wypełnia standardy w zakresie bezpieczeństwa, zaś w przypadku wystąpienia zagrożeń podejmuje skuteczne działania w celu ich eliminowania.

Uczniowie w szkole czują się bezpiecznie, w razie zagrożeń wiedzą w jaki sposób i do kogo należy zwrócić się o pomoc. Rodzice mają możliwość kontaktu z kadrą pedagogiczną podczas konsultacji i zebrań oraz rozmów indywidualnych z nauczycielami, pedagogiem szkolnym i dyrektorem placówki. Placówka podejmuje szereg działań wychowawczych mających na celu zmniejszenie zagrożeń i umacnianie pozytywnych zachowań. Analizuje się podejmowane działania wychowawcze, ocenia się ich skuteczność oraz modyfikuje w miarę potrzeb. Szkoła współpracuje z PPP, policją oraz organizuje akcje dążące do poprawy bezpieczeństwa dziecka.

Podjęmowane przez szkołę działania wychowawcze kształtują właściwe postawy i zachowania społeczne uczniów.

Rekomendacje

W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa należy:

1. Wyeliminować lub zmniejszyć niebezpieczne sytuacje w miejscach wymienionych przez uczniów (korytarz, szatnia).
2. Podjąć działania zmierzające do ograniczenia przypadków przemocy słownej oraz zachęcające uczniów do pełnego informowania dorosłych o zaistniałych sytuacjach niosących zagrożenie.
3. Zwiększyć aktywność dyżurów w miejscach określonych jako niebezpieczne.

Badanie przygotował zespół w składzie:

Grzegorz Boguszewski
Małgorzata Dmochowska
Katarzyna Piechotka
Katarzyna Winnicka
Justyna Wytrykowska